

Årsberetning 2024 for Roskilde Kommunes Ældreråd

Roskilde Ældreråds 13 medlemmer er valgt for perioden 2022 – 2025. I rådets vedtægter, som er besluttet af Roskilde Byråd, står der: "Ældrerådet er et rådgivende organ, der varetager de ældres vilkår og interesser for at skabe det bedst mulige grundlag for ældrepolitikken i Roskilde Kommune."

Ældrerådet holder altid møde om mandagen i samme uge som de politiske udvalg. Et vigtigt debatpunkt er "Høringssvar". Vi læser dagsordenerne til alle de politiske udvalg og kommenterer udvalgte dagsordenspunkter.

Ældrerådet kan invitere både politikere og medarbejdere fra forvaltningen til at deltage i en del af vores møde. Det benytter vi os af. Sundheds- og Omsorgschef Bettina Arendt deltager næsten altid i begyndelsen af møderne. Hvis vi ønsker det, kommenterer hun punkterne på dagsordenen til Sundheds- og Omsorgsudvalget. Hun har også holdt oplæg, bl.a. om: Kvalitetsorganisationen på Ældreområdet, Hjælp til selvhjælp teamet, Model for tidlig forebyggelse og Velfærdsteknologi.

30. januar holdt Regeringen stormøde i Fredericia om ældres velfærd. To af ældrerådets medlemmer deltog.

Formanden deltog i Pårørendedagen i Odense. Det mest interessante var et oplæg fra Københavns Kommune, der har nedsat en pårørende gruppe for borgere med udenlandsk baggrund. Der blev senere holdt et møde med Integrationsudvalget, som tog sagen op.

Formanden har også deltaget i en følgegruppe til Styregruppen i **Gerikom**, et projekt der er startet af Sundhedsklyngen omkring Sjællands Universitetshospital. En overlæge fra geriatrisk afdeling kommer en dag om ugen på de kommunale døgnpladser.

I marts havde Ældrerådet møde med Tina Boel, formand for Sundheds- og Omsorgsudvalget. Emnerne var: Budget 2025, Minitams, Frivilligmidler og E-hospital.

I april mødet deltog Borgmester Tomas Breddam. Udover økonomi, som altid er på dagsordenen på disse møder, var emnerne Seniorboliger, Sundhedsklyngen omkring Køge Sygehus og Visionen "Velfærd skaber vi sammen."

På mødet i august orienterede Direktør Mette Olander og Budget- og styringschef Michael Bonderup om Budget 2025 på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område.

Ældrerådets møde med Sundheds- og Omsorgsudvalget i maj blev aflyst. Derfor var der 1 time til rådighed på mødet i september, hvor Budget 2025 og Seniorcirkler var de vigtigste emner. Der var stor tilfredshed med den udvidede tidsramme.

4. november var Tina Boel igen på besøg hos Ældrerådet. Denne gang handlede det om Ældreloven, Sundhedsstrukturen, Byens Haver og "Velfærd skaber vi sammen". Ældrerådets høringssvar og mødereferater kan læses på www.roskilde.dk/aeldreraad

Samarbejde med andre

Projekt mangfoldige Seniorfællesskaber (projektet er opstartet af Integrationsrådet)

Formålet med projektet er at forebygge ensomhed og styrke mental sundhed for ældre med etnisk minoritetsbaggrund.

Der er både fokus på ældre med flygtbaggrund og ældre med etnisk minoritetsbaggrund. Målgruppen er ældre i alderen fra 55 år og opefter, og der er både fokus på nyankomne flygtninge og ældre, der har boet i Danmark i mange år.

Marianne Lund fra Ældrerådet er repræsenteret i en følgegruppe, sammen med en repræsentant fra Integrationsrådet, sundheds- og integrationskonsulenter fra Roskilde Kommune, Dansk Flygtningehjælps Frivilliggruppe og Roskilde kulturforening.

Det er et nystartet projekt, hvor der i 2024 er påbegyndt uddannelse af 8 trivselsagenter, der skal etablere netværksgrupper/ fællesskaber blandt målgruppen.

Samskabt tilsyn

I løbet af foråret blev der afholdt tilsyn på alle plejecentre og i hjemmeplejen.

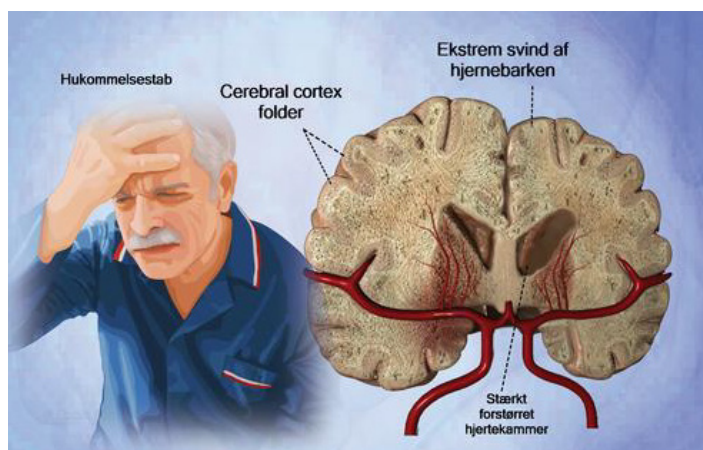
Rapporterne herfra er spændende læsning, som giver et godt billede af både udfordringer og succeser. Niveau 4, som er det bedste er opnået i 29% af vurderingerne, niveau 3 (få mangler) i 56% og niveau 2 (flere mangler) i 15%. Niveau 1 var der heldigvis ingen af.

De lokale kvalitetsråd har drøftet resultatet og peget på de næste fokusområder. Således arbejdes der hele tiden med at forbedre kvaliteten.

Borgermøder om Aktuelle emner på Ældreområdet

Den 17. april havde Ældrerådet inviteret til borgermøde i Rådhusets kantine. Formand for Sundheds- og Omsorgsudvalget, Tina Boel og Direktør for Social, Job og Sundhed, Mette Olander skulle tale om Oplægget til ny Ældrelov, og arbejdet med omstilling på ældreområdet. Tina Boel var syg, så Direktør Mette Olander måtte holde oplægget alene.

Den 8. oktober var emnet Demens. Dette møde var arrangeret af Ældrerådet, Ældre Sagen og Faglige Seniorer. Langt over 100 borgere mødte op for at høre Familieterapeut Lone Carmel fra Roskilde fortælle om at være pårørende til en dement. Den anden oplægsholder var demenskoordinator Maibritt Nielsen. Hun gennemgik de mest almindelige demenssygdomme, og fortalte om Roskilde Kommunes tilbud til demente og deres pårørende.

Gode råd til dig, der har demens:

- Søg viden om sygdommen.
- Spis sundt og hav et moderat alkoholforbrug.
- Hold dig i gang både fysisk og mentalt.
- Tal åbent om din demens.

Sundhedsdagen den 14. september

Hovedemnet var "Ensomhed", hovedtaleren/oplægsholderen i det store diskussionstelt var Peter Lund Maden. Der var stor tilstrømning. Dette emne berører mange borgere i kommunen både unge og ældre.

Ældrerådets telt havde en god placering på Stændertorvet, rigtig mange kom forbi os, både for at spørge ind til vores arbejde, men også for at fortælle, at de rent faktisk mener, at vi gør det godt. Mange er godt klar over, at det ofte er op ad bakke for at få ændret på politikernes meninger og beslutninger.

Sundheds- og Omsorgsgruppen

Budgetforslag 2025

I budgethøringen fremhævede vi som noget positivt, at det fremlagte budget tog højde for den demografiske udvikling uden fradrag.

Ældrerådet fremhævede dog samtidig nogle områder, hvor budgetforslaget ikke tog tilstrækkeligt hensyn til velfærdsbehovene:

- Midler til implementering af den varslede ældrelov, herunder til kvalitetsløft gennem helhedspleje i få sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb, med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte, nyt regelsæt for robotstøvsugere, etablering af ny tilsynsmodel mv.
- Midler til at Gerikom kan forsætte med at opfylde ønsket om et sammenhængende sundhedsvæsen mellem kommune, hospital og praktiserende læger til gavn for ældre medborgere.
- Frivilligmidler skal bringes op på mindst det tidligere niveau.
- Flere penge til omsorgstandplejen, så serviceniveauet lever op til de lovgivningsmæssige krav, og omsorgstandplejen kan indgå som integreret del i den forstærkede forebyggende indsats.
- Penge til sikring af kollektiv trafik til plejehjem, sygeplejeklinikker og områder med ældreboliger.
- Nedsættelse af taksten til flextrafik.

Ingen af forslagene kom til at indgå i budgettet.

Omstillingen af kernevelfærden inden for budgettet

Ved budget 2025 vedtog Byrådet, at Sundheds- og Omsorgsudvalget skal omprioritere og nytænke indsatser for 31 mio. kr. Ældrerådet har nøje fulgt processen og problematiseret forslagene, finansieringen og effekten. Vi har været særligt kritiske over for, at Roskilde kommune har valgt, at omstillingen delvist skal finansieres af bloktilskuddet til implementering af ældreloven.

I vores høringsvar i løbet af processen har vi opfordret udvalget til at synliggøre, hvilke konkrete driftsområder udvalget vil tage pengene til investering fra - samt hvilke overvejelser og analyser, der ligger bag. For Ældrerådet er et vigtigt, at udgangspunktet herfor ikke skal være en spareøvelse.

På sit novembermøde gik Sundheds- og Omsorgsudvalget (SOU) i gang med at konkretisere de nye tiltag. Det drejede sig dels om en digital løsning for tidlig forebyggelse og dels organisatorisk model for tidlig forebyggelse - tidlig, hurtig og faglig indsats. Meget kort sagt drejer det sig om udvikling af en App, som borgere kan bruge til tidlig opsporing af funktionstab og begyndende sygdom, så forebyggende indsatser kan iværksættes.

Ældrerådet er gået positivt ind i processen omkring tidlig forebyggelse og har fx opfordret udvalget til at overveje, hvordan effekten af indsatserne kan evalueres - fx i øget aktivitet i sygeplejeklinikkerne eller konkrete, målbare effekter i forhold til forebyggelse, herunder omsorgs- og plejebenhov.

Vi har fremhævet som noget positivt, at fx forebyggende, genoptrænende eller vedligeholdende aktiviteter gennemføres i fællesskaber. I den forbindelse har vi

opfordret til, at der etableres kontakt til og/eller involvering af relevante frivillige foreninger med henblik på videreførelse i frivillige fællesskaber.

Vi har peget på, at metoder til kontakt, formidling mv. til den store gruppe borgere, der er fritaget for digital post, bør indgå som en vigtig opgave. Udvalget bør overveje, hvad der kan gøres i forhold til borgere, der ikke har mulighed for at anvende App'en.

Endelig har vi opfordret til, at udvalget overvejer, hvilke motiverende tiltag, der kunne være nødvendige over for borgere, der i øvrigt ikke umiddelbart af egen drift anvender tilbuddene.

Roskilde Kommunes demensstrategi

Ældrerådet har været involveret i arbejdet med ændringer i demensstrategien. Vi havde en god dialog og gav en række input til oplægget. I den endelige version manglede vi vigtige temaer, vi havde peget på i processen - vi efterlyste bl.a.:

- Konkrete mål for de enkelte initiativer samt planer for opfølgning.
- En klar beskrivelse af de forebyggende indsatser og støtte til de pårørende.
- Opmærksomhed på, at inddragelse af frivillige og lokalsamfundet som supplement forudsætter, at de pågældende er i besiddelse af de nødvendige kompetencer og har empati
- Procesplan for sikring af demensvenlig indretning på Roskilde kommunes ni plejecentre

Brug af robotstøvsuger til praktisk hjælp

Roskilde kommune besluttede at stille krav om, at visiterede borgere til praktisk hjælp skal have en robotstøvsuger i eget hjem. Forud gik en proces, hvor Ældrerådet problematiserede grundlaget - og pegede på, at robotstøvsugere i mange tilfælde ikke vil være en hjælp - tværtimod.

Baggrunden for forslaget var bl.a., at det kunne give en reduktion i behovet for medarbejdere til praktisk hjælp svarende til en besparelse med en helårseffekt fra 2026 på 2 mio. kr.

Spørgsmålet om robotstøvsugere kom også op i forbindelse med høringen om kvalitetsstandarder. Vi gjorde indsigelse mod, "at visiterede borgere til praktisk hjælp skal være i besiddelse af en robotstøvsuger som rengøringsredskab." Vi mente, at serviceloven ikke giver grundlag for denne forudsætning for praktiske hjælp. Vi foreslog, at Roskilde kommune nøje skulle beskrive forudsætningerne for at anvendelse af robotstøvsuger kan udgøre en del af rengøringen og anden praktisk hjælp.

På baggrund af vores indsigelser besluttede Sundheds- og omsorgsudvalget at skrive ind i kvalitetsstandarderne, at krav om anskaffelse af en robotstøvsuger skal baseres på en konkret og individuel vurdering om, hvorvidt en visiteret borger kan betjene en

robotstøvsuger. Samtidig blev det præciseret, at i tilfælde, hvor det vurderes, at borger ikke kan betjene en robotstøvsuger, visiteres der fortsat hjælp til manuel støvsugning.

Kvalitetsstandarderne generelt – den ny ældrelov

Med den gældende lovgivning skal kommunen sende kvalitetsstandarderne i høring en gang om året. Dette afskaffer den nye ældrelov, der træder i kraft 1. juli 2025.

Vi fremhævede, at ældreloven ændrer retsgrundlaget, organisering, styring og information om kommunens pleje- og omsorgsopgaver, der ikke kan beskrives i standarder som hidtil.

Ældrerådet foreslog på denne baggrund at lade kvalitetsstandarderne være uændrede og spare de personaleresurser mv., der ville være forbundet med ændringerne, kommunikation og vejledning herom.

Resurserne ville bedre kunne bruges på forberedelse af implementeringen af den nye ældrelov. Byrådets vedtog dog ændringerne af kvalitetsstandarderne.

Organisering af hjemme- og sygeplejen - mini-teams

Ældrerådet har fulgt arbejdet med organisering af hjemme- og sygepleje, herunder arbejdet med mini-teams i ældreplejen nøje.

Et væsentligt aspekt ved mini-teams er, at medarbejderne får et øget fagligt besluthedsrum i det daglige arbejde.

Ældrerådet anbefalede indførelsen af mini-teams, med følgende bemærkninger:

- At det er positivt, at den sygeplejefaglige indsats integreres i de foreslåede mini-teams.
- At den personalemæssige kontinuitet er afgørende for den enkelte borgers velfærd.
- At borgerne og de pårørende skal orienteres om konsekvenserne og rettighederne i forbindelse med den nye organisering.

Afskaffelse af GLAD-træning i kommunalt regi

Roskilde har hidtil haft et meget anvendt, forebyggende tilbud om instruerede træningsforløb mod slidgigt (artrose) i hofte og knæ – populært ofte kaldet Glad-knæ-træning.

Som led i omorganiseringen sparede Sundheds- og Omsorgsudvalget 0,6 mio. kr. ved at nedlægge tilbuddet i kommunalt regi for i stedet at styrke samarbejdet med private aktører omkring et lignende betalingstilbud.

Vi udtrykte vores store bekymring for, at ændringen i GLAD-tilbuddet vil få færre borgere til at benytte tilbuddet – til skade for sundheden.

Som forebyggende indsats er det Ældrerådets opfattelse, at GLAD-indsatsen havde stor værdi, men det lykkedes ikke at få stoppet ændringen.

Reorganisering af Seniorhøjskolen i Roskilde Kommune

Som opfølgning på den tidligere beslutning om at foretage stram visitering til seniorhøjskolen, blev der lanceret en reorganisering heraf, som forventedes at reducere udgifterne til Seniorhøjskolen med netto 3,4 mio. kr. pr. år.

Ældrerådet kunne ikke give sin opbakning. Vi er ærgerlige over, at den frie adgang til højskoleaktiviteterne er væk. Nu er det et dagcenter for borgere med begyndende demens.

Udvikling af velfærdsteknologi

Grundlæggende bakker vi op om udbredelsen af velfærdsteknologi, hvis det først og fremmest sker med henblik på at skabe større livskvalitet for den enkelte ældre. Desuden er det positivt, hvis der kan frigøres ressourcer, der kan anvendes til omsorg og pleje for dem, der har størst behov.

Forbedring af livskvalitet bør være et væsentligt element i evalueringen af projekterne.

Plan- og teknikgruppen og Klima- og Miljøgruppen

Der har gennem året været meget opmærksomhed på og drøftelser om fysisk planlægning, teknologi og transport, herunder prisen på flexiture.

Med deltagelse og oplæg af direktøren for By, Kultur og Miljø har der på et af ældrerådets møder været drøftelse af den fysiske planlægning generelt, boligpolitikken i Roskilde samt senioregnede boliger.

Flere af rådets medlemmer deltog i september i et veltilrettelagt inspirationsmøde om Fremtidens trafik. Der var et godt gruppearbejde og en flot styring af de mange tilbagemeldinger fra grupperne.

Året igennem har rådet været inde på velfærdsteknologi og hvordan den bedst anvendes. I december holdt chefen for ældreområdet oplæg om velfærdsteknologi i kommunen, og flere emner blev herunder drøftet.

Ældrerådet fulgte med stor interesse, at Klima- og Miljøudvalget ville beslutte at genindføre timedrift for servicebus 209 – med stop blandt andet ved Bernadottegården

og Margrethegården, hvor der bor mange ældre, som er meget afhængige af busdrift nær deres bopæl.

Ældrerådet støttede op om forbedring af offentlig transport og tilgængelighed.

Ældrerådet så med bekymring på konsekvenserne ved en voldsom stigning af starttaksten for flexture.

Danske Ældreråd og Regionsældrerådet

Alle kommuners Ældre- og Seniorråd er medlemmer af Danske Ældreråd. Bestyrelsen og Sekretariatet sørger for flere årlige temadage og konferencer, så vi bliver bekendt med regeringens beslutninger og de nyeste aktiviteter på ældreområdet.

Der er afholdt to temadage:

- I marts var der temadag med fokus på "demensområdet".
- I oktober var der temadag om "valg til ældre- og seniorråd".

I november var der Ældrepolitisk konference i Vingsted under overskriften "Sundhed i en reformtid – hvad nu?".

I Regionsældrerådet mødes vi fire gange årligt. Det er temadage med et tætpakket program:

- I februar handlede det om "Hjælpemidler og velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet".
- I april kommenterede Direktør Mette Olander forslaget til "Ny ældrelov" og fortalte om "Samskabt tilsyn". Efter frokost fortalte lederen for hjemmeplejen i Lolland kommune Inge Kromann Hansen om deres projekt med ansættelse af udenlandsk arbejdskraft inden for hjemmeplejen.
- I september var vi på besøg på Køge Universitetshospital. Vi fik en rundvisning, hvor Vicedirektør Trine Nordstrøm Alstrup fortalte om byggeriet. Senere hørte vi om et projekt på Nykøbing Falster Sygehus, hvor man vil skabe sikre rammer ved indlæggelse af patienter med demens.

Ældrerådene i valgkreds 7 (den nordlige del af Region Sjælland) har mødtes flere gange. På disse møder, hvor deltagerkredsen er mindre, drejer det sig mest om erfaringsudveksling ældrerådene imellem og med kredsens repræsentant i Danske Ældreråd, Marianne Lund her fra Roskilde Kommune.

60PLUS 2024

Senioravisen 60 Plus udkommer som indstik i Roskilde Avis fem gange om året i 40.000 eksemplarer. Flere undersøgelser viser, at ikke kun borgere over 60 år, men også børn og børnebørn finder avisen interessant.

Det giver en god mulighed for både Ældrerådet og Roskilde Kommune at nå ud til borgerne med aktuelle emner. Avisens leder skrives af formanden og handler om Ældrerådets holdning til helt aktuelle problemer og opgaver.

Bladets artikler er meget varierede. Der har fx været skrevet om:

- Nr.1: Fest og farver har aktivitetsgruppen Toftehøjen, Fuld fart over Feld (Kirsten), Salvadparken har shelders og strandenge
- Nr. 2: Folkebiblioteket fremmer fællesskabet, Børns voksenvenner for livet, Borup Skov er en bynær naturpark
- Nr. 3: Annette kontrollerede konserver på DAK, Hjemmepleje på skærm er en god læsning, Roskilde Kommune tilbyder hjælp til pårørende
- Nr. 4: Bruger-og pårørenderådene gør en forskel, Gode råd om medicin, Glæden ved frivilligt arbejde, Roskilde Kommune mangler seniorbofællesskaber
- Nr.5: Et helt særligt fodboldhold, Sct Hans var Roskildes største arbejdsplads, Brug for frivillige for at holde velfærden kørende.

I hvert nummer af avisen skriver medlemmerne af Ældrerådet en kolumne. I 2024 har kolumnerne handlet om:

- Nr. 1: Mariann Mehder: Er et godt liv det samme som et langt liv?
- Nr.2: Erik Thomsen: Borgmester Thomas Bredam på besøg i Ældrerådet og Erik Thomsens personlige holdninger til arbejdet på Roskilde Kommunes Rådhus.
- Nr.3: Hanne Trebbien: Gentager historien sig?

Ældrerådets medlemmer i 2024

Marie Jørgensen, formand

Forretningsudvalget, Regionsældrerådet

- marj@privat.dk
- 30312144

Fleming Friis Larsen, næstformand og sekretær

Forretningsudvalget, Beskæftigelses- og socialgruppen, Kontakt til Kristiansminde

- fleming@friislarsen.dk
- 29991614

Erik Strand, kasserer

Forretningsudvalget, Sundheds- og omsorgsgruppen, Kultur- og idrætsgruppen, 60-plus redaktionen

- enstrand1@gmail.com
- 51492121

Anne Klein

Kultur- og idrætsgruppen, Klima- og miljøgruppen, kontakt til Toftehøjen, 60-plus redaktionen

- annelisbethklein@gmail.com
- 30265557

Erik Thomsen

Beskæftigelses- og socialgruppen, Plan- og teknikgruppen, kontakt til Trekroner plejecenter

- erik.thomsen1@gmail.com
- 27855731

Eva Hansen

Klima- og miljøgruppen

- evahansen500@gmail.com
- 28870118

Frank Binderup

Klima- og miljøgruppen, Plan- og Teknikgruppen, 60-plus redaktionen

Kontakt til Margrethehjemmet og Himmelev Gl. Præstegård

- frank@fbinderup.dk
- 22441030

Hanne Trebbien

Kultur- og Idrætsgruppen, Kontakt til Sct. Jørgensbjerg plejecenter

- hatr@outlook.dk
- 23318683

Hans Henrik Olsen

Sundheds- og omsorgsgruppen, Beskæftigelses- og socialgruppen, 60-plus redaktionen.

Kontakt til Oasen.

- hanshenrikfrimann@gmail.com
- 53357138

Hermund Pedersen fra 1. September

Plan- og teknikgruppen, kontakt til Hyrdehøj

- hermund_pedersen@yahoo.dk
- 61274636

Mariann Mehder

Kultur- og Idrætsgruppen, 60-plus redaktionen, kontakt til Bernadottegården

- mariann.mehder@mail.dk
- 21473205

Marianne Lund

Medlem af Regionsældrerådet, Sundheds- og Omsorgsgruppen, Plan- og Teknikgruppen

- seniorlund@hotmail.com
- 61794913

Vivi Skriver

Sundheds- og Omsorgsgruppen, Kontakt til Gundsø Omsorgscenter og Kastanjehaven

- viviskriver@gmail.com
- 20649025

Sekretariatsfunktionen for Ældrerådet varetages af Steen Taageby Petersen